

Wzajemność ubezpieczeniowa

• MAŁGORZATA DYGAS

W POLSCE PRZEDWOJENNEJ TOWARZYSTWA UBEZPIECZEŃ WZAJEMNYCH STANOWIŁY OKOŁO 65 PROC. CAŁEGO RYNKU UBEZPIECZENIOWEGO – DZIAŁAŁO KILKADZIESIĄT PODMIOTÓW. OBECNIE JEST DZIEWIĘĆ TUV-ÓW, KTÓRYCH UDZIAŁ W RYNKU WYNOŚI MNIEJ NIŻ 1 PROC.

W dwudziestolecu międzywojennym najbardziej znany był Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych (PZUW), który po wojnie „pozbawiono” wzajemności, przekazując cały majątek państwowemu PZU. Mimo że ubezpieczenia oferowane w formie towarzystw ubezpieczeń wzajemnych mają w Polsce długą historię (ramka 1), to kiedy w 1990 roku rozpoczęły działalność nowe zakłady ubezpieczeń w formie spółek akcyjnych, nie było zainteresowania powstawaniem TUV-ów. Polacy nie mieli pieniędzy, aby stać się udziałowcami towarzystw ubezpieczeń wzajemnych oraz nie było regulacji prawnych dotyczących TUV-ów. Wprowadzenie w latach dziewięćdziesiątych nowego prawa ubezpieczeniowego umożliwiło tworzenie zakładów ubezpieczeń w dwóch formach organizacyjnych: jako spółki akcyjnej lub towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych.

W 1992 roku rozpoczęło działalność utworzone pierwsze po wojnie towarzystwo ubezpieczeń wzajemnych – TUV TUV zrzeszające rolników. Na jego powstanie duży wpływ miało lato 1990 roku, kiedy to burze gradowe spustoszyły w województwie zamojskim zbiory rolników. Posłem z tego terenu był wówczas Henryk Wujec i on wraz z Andrzejem Bratkow-

skim i Stefanem Bratkowskim odświeżyli ideę towarzystw ubezpieczeń wzajemnych. Utworzeniem TUV-u zainteresowano fundację Akcji Demokratycznej, Fundację Pomoc Społeczna SOS, Fundację Inicjatyw Społeczno-Gospodarczych, Społeczną Fundację Solidarności, a także Zachodnio-Europejski Holding Towarzystw Ubezpieczeniowych. TUV TUV zostało wpisane do rejestru towarzystw wzajemnych w lutym 1992 roku, jako nr 1.

NOWE PODMIOTY

Trzy lata później, w 1995 roku, powstało TUV „Praca”. Towarzystwo w sierpniu 1997 roku stało się częścią struktury systemu spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych, czego efektem była zmiana nazwy na TUV SKOK i rozpoczęcie działalności na rynku SKOK-ów. Członkami TUV SKOK są członkowie spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych, ich rodziny, pracownicy kas, KSKOK oraz inne podmioty związane z systemem SKOK-ów. Uzyskanie członkostwa przez osobę fizyczną związane jest z zawarciem umowy ubezpieczenia, wykupieniem minimum jednego udziału (1 złoty) oraz opłaceniem wpisowego (także 1 złoty).

Także w 1995 roku rozpoczęło działalność TUV „Rejent-Life” z siedzibą w Poznaniu – pierwszy TUV życiowy założony przez organa samorządu notarialnego. Jego udziałowcami są wszystkie izby notarialne w Polsce. Członkami są notariusze prowadzący kancelarie notarialne w Polsce, ich małżonkowie oraz asesorzy notarialni.

Drugi życiowy TUV powstał w 2003 roku. TUV MACIF Życie jest jedynym w Polsce TUV-em „życiowym”, otwartym dla wszystkich chętnych, niezależnie od wykonywanego zawodu, dochodu czy miejsca zamieszkania. Każdy może się ubezpieczyć w towarzystwie i zostać jego członkiem. Oferta towarzystwa jest kierowana przede wszystkim do osób indywi-



dualnych, do przedsiębiorców, którzy korzystają ze specjalnie przygotowanych dla nich programów. Osobną grupą, do której są kierowane ubezpieczenia tego towarzystwa jest coraz liczniejsza grupa klientów banków i innych instytucji finansowych.

Także w 2003 roku uzyskał zezwolenie na prowadzenie działalności T UW „TUZ”, który założony został przez instytucje związane z Kościołem katolickim oraz osoby fizyczne. Obecnie sporą liczbę udziałów posiadają również organizacje kościelne, takie jak: zgromadzenia zakonne, diecezje, parafie oraz prowadzone przez nie szkoły, ośrodki wychowawcze, ośrodki zdrowia i drukarnie oraz osoby duchowne.

Najmłodszym towarzystwem wzajemnym jest T UW Bezpieczny Dom. Powstało ono z inicjatywy firm zrzeszonych w Polskim Związku Firm Deweloperskich. T UW BD zrzesza liderów rynków mieszkaniowych z kilku miast Polski, którzy postanowili działać na rzecz zwiększenia poczucia bezpieczeństwa swoich klientów. Towarzystwo jako pierwsze w Polsce ubezpiecza inwestycje mieszkaniowe swoich klientów – bez ponoszenia przez nich dodatkowych kosztów. Przegląd T UW-ów działających w Polsce zawiera tabela.

CZŁONKOWIE TOWARZYSTW

Towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych działają na zasadzie non profit. Ich filozofia odróżnia je od firm ubezpieczeniowych prowadzących działalność w formie spółki akcyjnej. Formalnym wyrazem odrębności T UW od spółki akcyjnej jest m.in. to, że tego typu podmioty są wpisywane do odrębnego rejestru prowadzonego wyłącznie dla tych towarzystw (w KNF). Celem działalności towarzystwa nie jest bezpośrednio osiągnięcie zysku (choć działalność musi być rentowna), lecz wspólne pokrywanie powstałych wśród jego członków określonych szkód losowych. T UW nie jest więc związkiem kapitałów, lecz związkiem osób i innych podmiotów, w którym każdy ubezpieczony jest jednocześnie członkiem towarzystwa, a każdy członek towarzystwa jest równocześnie ubezpieczonym. Każdy z ubezpieczonych ma prawo do udziału i głosu w Walnym Zgromadzeniu, podczas którego są uchwalane m.in. ogólne warunki ubezpieczeń. Wypracowany przez T UW-y zysk – ze składek, które »

Pierwsze czytanie projektu ustawy o **leczeniu ofiar wypadków z OC** komunikacyjnego sprawcy odbyło się 27 lutego br. W projekcie przyjęto, że ubezpieczyciele będą przekazywać do NFZ opłatę ryczałtową, liczoną jako część składki komunikacyjnego OC. W 2007 r. ma to być 12 proc. składki. W następnych latach minister zdrowia miałby określać nowy wskaźnik. Inna propozycja daje NFZ możliwość dochodzenia roszczeń od pieszych, rowerzystów i cudzoziemców.

Stanisław Kluz, przewodniczący KNF zdecydował 22 lutego br., że nadzór nie wystąpi o kasację wyroku dotyczącego **PTE Winterthur i OFE DOM**, co oznacza, że ponownie rozpatrzy wniosek w tej sprawie. W styczniu Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie orzekł, że umowa przejęcia zarządzania nad OFE DOM przez PTE Winterthur była zgodna z prawem. Podważył więc decyzję poprzedniej komisji nadzoru (KNUiFE), która zdecydowała o odrzuceniu wniosku PTE Winterthur i DOM ze względów formalnych.

PZU i PZU Życie przekazały Fundacji Rodzin Górnicych pierwszą z cyklicznych dotacji w ramach wieloletniego programu. Program wsparcia dla Fundacji Rodzin Górnicych uruchomiono z inicjatywy obu towarzystw. Spółki przeznaczyły na ten cel 20 mln zł, wydzielając tę kwotę w ramach portfeli zarządzanych przez PZU Asset Management. Uzyskane przez długotrwałe inwestowanie tych kwot dochody przez 10 lat będą służyć dofinansowywaniu m.in. nauki, stypendiów i kosztów leczenia członków poszkodowanych rodzin górniczych.

W STU Ergo Hestii można ubezpieczyć laptopy i palmtopy od utraty wskutek rozboju podczas użytkowania, czy przenoszenia poza miejscem zamieszkania. Przenośny sprzęt komputerowy można ubezpieczyć podobnie jak innego rodzaju „podręczne mienie ruchome”, czyli torby, teczki, walizki, plecaki, portfele, dokumenty osobiste, pieniądze, karty płatnicze, czeki i inne środki płatnicze, zegarki, klucze do miejsc ubezpieczenia, bilety, telefony komórkowe, okulary i inne przedmioty zwyczajowo traktowane jako mienie podręczne. Zostanie ono objęte ochroną ubezpieczeniową pod warunkiem ubezpieczenia w pakiecie Hestia 7 mienia ruchomego znajdującego się w mieszkaniu lub domu.

OPRACOWAŁA MAŁGORZATA DYGAŚ

